

Riigi Teataja

Toimetus: Eesti Ajutise Valitsuse ruumides, Tallinnas. — Talitus: Toompuiesteel nr. 3, Tolli majas. Kontor avatud kell 9—2.

Ilmub tarviduist mööda.

Nr. 5

Laupäeval, 7. detsembril 1918. a.

Nr. 5

Ajutise Valitsuse määrus 19. novembrist 1918: Ajutise Valitsuse määrused astuvad jõusse „Riigi Teatajas“ avaldamisega, kui määruses eneses teist tähtaega ära tähendatud ei ole.

Teadaanne riigimaksude asjus.

Ajutise Valitsuse otsuse põhjal 28. novembril s. a. annan teada:

1) Wene aegne ärimaks kõigis oma osades (patendi-, jaotus-, puhtakasu-, kapitali- ja isiklik maks) ühes sõjakasumaksuga, 5 prots. maksuhoiuse summade pealt, 0,396-protsendiline maks konto-korrent (on call) arwete pealt ja obligatsiooni-maks tulewad, nii palju kui nad siamaani Wene walitsusele ja Saksa sõjawäewalitsusele 1918. ja waremate aastate eest maksmata jäänud, 20. detf. s. a. ära õiendada.

2) Wene aegne maks liikumata waranduste pealt linnades tuleb 1918. ja waremate aastate eest 31. detsembriks s. a. ära õiendada.

3) Maa- ja hoonetemaks maal, mis Saksa sõjawäewalitsuse poolt 10. mai 1918. a. määruste põhjal Eesti- ja Liwimaal maksuaastal 1918./19. kawatseti wõtta, tuleb samuti 31. detsembriks s. a. ära õiendada.

4) Laekaraha- ja hoonetemaksu wõlad käesolewa aasta esimese weerandi, 1917. ja waremate aastate eest tulewad 31. detsembriks s. a. ära õiendada.

Neilt, kes wõlgajäänud maksusid eelmistes punktides nimetatud tähtaegadeks ära ei maksa, nõutakse maks sunniwiisil 50% lisaga sisse.

5) Saksa sõjawäewalitsuse ja ülemineku ajal õiendamata jäänud kaudsed maksud (monopolid, aktsiisid, tollid ja tempelmaks) wõetakse wastu tagant järele kuni 20. detsembrini s. a.

Peale selle tähtaja langewad wiivitajad seadusliku trahwi alla, 10-kordse esialgse maksu suuruses.

6) Tempel-markidest ja banderollidest wõib edasi tarwitada ainult neid, mis Ajutise Valitsuse alla kuuluwate asutuste ja ametnikkude poolt tuntawaks on tehtud. Teistsuguseid tempelmarke ja banderolle ei loeta makswaks.

Täheendus: Neil juhtumistel, kus koha peal tempel-margid ja banderollid puuduwad, tuleb nõutam summa sularahas ära maksta.

7) Maksusid wõetakse wastu renteides ehk maakonnawalitsuste poolt selleks otstarbeks nimetatud kohtades.

8) Nimetatud maksud ühes trahwiga, wälja arwatud Saksa sõjawäewalitsuse poolt 1918./19. aasta eest seatud maks liikumata waranduste pealt maal, loetakse wõlgadeks Wene tsaarirublates, ja arwatakse ümber Saksa- ja Ida-markadesse wahekorras 1 tsaarirubla — 1 mark 50 penni. Maksusid wõib maksta kõigis käidawates rahades, kusjuures

1 Ida-rubla hinnatakse	2 margaks		
1 tsaari-rubla	1	50 penniks	
1 duuma-rubla	1	25	„
1 kerenski-rubla	1	—	„

(20- ja 40-rbl. kerenskid)

9) Sissetulekumaksu asjus 1919. aasta eest peawad maksuwalitsused tööd sealt edasi jatka ma, kuhu see ülemineku ajajärgul seisma on jäänud, kusjuures maksjad kohustatud on kõiki Saksa sõjawäewalitsuse poolt seatud sissetulekumaksu nõudeid nende muudatustega, mis edaspidi Ajutise Valitsuse poolt tehtud, täitma.

10) Maksjatele eraldi maksulehti kätte ei saadeta. Teateid selle kohta, kui palju kellegil maksta tuleb, annawad kohalikud maksuwalitsused ja maakonnawalitsused.

11) Kõik maksud, mis juba saksa aegsetele ringkonna- ja koha-estseisjatele ehk wallawalitsustele ära makstud, tulewad wiimaste poolt wiibimata kohalisesse renteisse ehk seks otstarbeks maakonnawalitsuste pool nimetatud kohtadesse edasi anda.

3. detsembril 1918. a.

Rahaminister J. Kukk.

Ajutise Valitsuse määrused.

I.

A. Wäeteenistuse kutse elusfowiimise kohta.

§ 1. Kõik talupidajad, majaomanikud ja mõisaomanikud on kohustatud selle järele walwama, et kõik mehed, keda sunduslikult mobiliseritud, ilma wastuwõtmise komisjoni

tunnistufeta nende majades ja maa peal ei elaks. Kõikidest, kes kutse järele ei ole ilmunud, tuleb kohalikkudele miilitsaülematele kohe teatada.

§ 2. Töökodad, töökojad ja kõik isikud, kelle teenistuses kutsealasi on, peavad viimastega viibimata lõpuarved ära tegema ja neid teenistusest vabastama.

§ 3. Selle määruse vastu eksijad langewad rahatrahwi alla kuni 3000 margani ehk wangistuse alla kuni ühe aastani.

See määrus astub kohe jõusse.

II.

B. Väeteenistuse kutse täitmata jätmise kohta.

Kõik, kes mobilisatsiooni kutse täitmata jätnud, antakse kui wäejooksikud sõjakohtu alla ja nuheldakse kuni 15 aasta sunnitööga.

See määrus astub kohe jõusse.

Pea- ja sõjaminister: R. Pät s.

Ajutise Walitsuse asjade walitseja k. t.:

Eh. Käärrik.

Tallinnas, 3. detf. 1918.

Ajutise Walitsuse määrused sõjawangidele abiandmise üle.

1. Sõjawangist tagasi tulnud wabariigi kodanikkudele abiandmine on selle omawalitsuse asutuse kohuseks, kelle tegewuse piirkonnas sõjawangist tagasi tulnud kodaniku elukoht on.

2. Omawalitsuse asutused on kohustatud sõjawangist tagasi tulnud isikuid registreerima ja kuni teenistuse leidmiseni neile peawarju muretsema, ajutiselt ülewalpidamise eest hoolitsema, tarbekorral arstiabi andma ja töötusimisel abiks olema. Sõjawangist tagasi tulnud isikutel on õigus linna tööbörsede kaudu esimeses järjekorras tööd saada.

3. Abiandmise korraldamiseks asutawad omawalitsuse asutused (linna-, maakonna- ja wallawalitsused), oma äranägemise järele, kas sellekohased bürood ehk komiteed, kus esimees ja üks osa liikmeid omawalitsuse asutuste poolt määratakse, teine osa aga kohalikkude seltside, ametiühisuste ja heategevate asutuste poolt kutsutakse.

Komiteedel on õigus oma koosseisu wabahtlikkude heategevuse alal töötajate läbi täiendada.

4. Komiteed saawad oma sissetulekud nendelt omawalitsuse asutustelt, kelle poolt nad asutatud. Peale selle on neil õigus iseseiswalt sissetulekuid soetada pidude, korjanduste jne. teel.

5. Komiteede kodukorra määravad kindlaks need omawalitsuse asutused, kes komitee asutawad.

6. Komiteede asutamistest ja nende tegewusest tuleb töö- ja hoolekandeministeriumile igas kuus teatada.

Peaminister: R. Pät s.

Ajutise Walitsuse asjade walitseja k. t.:

Eh. Käärrik.

Tallinnas, 30. nov. 1918. a.

Ajutine Walitsus otsustas

4. detsembril järgmist palgatarifi tööliste jaoks Tallinna raionis maksma panna.

Tarif

Esimene grupe.

Selle grupe alla kuuluvad töölised, kes on omas ametis täiesti wälja õppinud ja töötawad iseseiswalt ja joonistuse järele.

I kategoria	18 marka	—	penni	päewas
II	17	60	''	''
III	17	20	''	''

Teine grupe.

Tähendatud grupe alla kuuluvad töölised, kes töötawad masinate peal ja mujal, aga kelle töö mitte iseäralist spetsialust ja wastutust ei nõua ja üleüldse töölised, kes töötawad teiste juhatusel all.

I kategoria	16 marka	96	penni	päewas
II	16	56	''	''
III	16	16	''	''

Kolmas grupe.

Kolmandasse grupeesse kuuluvad töölised ilma kindla ametita, kui ka teised, kes töötawad mõnesuguste masinate peal, kus töö mitte kuigi palju õppimist ei nõua.

I kategoria	15 marka	92	penni	päewas
II	15	52	''	''
III	15	12	''	''

Naistöölised, kes töötawad ilma kindla ametita, peawad 13 marka ja 4 penni päewas saama. Naistöölised, kes töötawad mitmesuguste masinate peal ja üleüldse kõik õppinud naistöölised, peawad saama mitte wähem kui 13 marka 44 penni päewas ja rohkem, koha peal äranägemise järele.

Naistöölised, kes töötawad meestöölisega ühe töö peal ja ühte wiisi, peawad meestöölisega ühesugust palka saama.

Õpilased peawad õppimata-tuleku korral 10 marka päewas saama ja pärast rohkem, koha peal äranägemise järele.

Märkus: Ametiühisustele jääb õigus õpilaste asjus ettemõtjatega wäljaspool tarifi eralepinguid teha.

Töölised, kes töötavad oma tööriistadega, peavad ettevõtjate poolt tööriistade kulu wälja makstud saama.

Töölised, kelle töö oma iseloomu järele niisugune on, mis iseäranis palju riidet, nagu kindad, põlled ja muud, tarwitab, peavad ettevõtjate poolt iseäralist lisatasu saama, kohapealsete komiteede äranägemise järele, ehk tähendatud abinõud ettevõtja poolt.

Eraldusi teha palganormide asjus ei tohi mitte lubada. Need, kes käesolewal ajal palka üle enammäära, s. o. 18 marka saavad, saavad seda edasi, kuna nende palkasid ei tule mitte tõsta.

Käesolew tarif tuleb maksuma panna 16. novembril s. a. arwates.

4. detsembril 1918. a.

Peaminister: K. Päts.
Asjade walitseja k. t.: Th. Käärrik.

Riigivaranduse ülewõtmise komisjoni põhimäärused.

Ajutine Walitsus otsustas 21. novembril esialgseks tarwitamiseks kunnitada järgmised riigivaranduse ülewõtmise põhimäärused.

1. Riigi waranduste ülewõtmise komisjon asub Tallinas ja on ministeriumite waheline. Tema kokkuseadesse kuuluvad esitajad sõja-, teede-, põllutöö- ja toitude-, sise-, raha-, kaubandus- ja tööstus-ministeriumite poolt. Komisjon on wastutaw ministrite kogu ees.

2. Komisjoni ülesandeks on: riigi igasuguste waranduste Saksa okupatsiooni-sõjamäe asutustelt ehk muudelt asutustelt ja isikutelt ülewõtmine ja sekwestrimine; kõigi nende waranduste esialgne walitsemine kuni edasiandmiseni wastawatele asutustele. Komisjonil on õigus okupatsiooni wägedelt warandust ostu teel omandada.

Märkus: Ostmiseks tarwilise kredidi nõutamiseks pöörab komisjon igal üksikul korral ettepanekuga walitsuse poole.

3. Komisjonil on abiks selles töös Eesti RaitseLiit, miilits ja asutataw rahwawägi, kes komisjoni korraldusi täitma peavad.

4. Oma ülesande täitmiseks jaguneb komisjon, ülewõetawa waranduse erialade järele, osakondadesse.

5. Komisjonil on õigus riigi piirides jaoskondi asutada.

6. Kodukord ja töökawa igale üksikule osakonnale ja jaoskonnale kinnitatakse komisjoni poolt.

7. Komisjonil on õigus uusi liikmeid juurde koopterida, eri-asjatundjaid ja tehnilisi jõudusid kaastööle kutsuda ja palgata. Täieõiguslisteks komisjoni liikmeteks loetakse minis-

terimite poolt ametlikult nimetaud isikud ja koopteritud liikmed. Teistel kutsutud isikutel on nõuandew hää.

8. Komisjoni esimehe, asetäitja ja osakondade juhatajad walib komisjon.

9. Komisjoni koosolek on otsusewõimuline, kui vähemalt pool täieõiguslistest liikmetest osa wõtawad. Otsusi tehakse liht häälteenamusega. Otsused on lõplikult makswad kõigis komisjoni kompetentse kuuluwais asjus.

10. Väljaspool komisjoni istumiste aega on esimehel (äraolekul asetäitjal) õigus oma wastutusel kiireid asju otsustada, neid ligemal komisjoni koosolekul heakskiitmiseks ette panna.

11. Komisjonil on õigus oma kompetentse kuuluwais asjus kõigi asutuste ja isikutega otsekoheses ühenduses ja kirjawahetutuses olla.

Komisjonilt wäljaminewad kirjad kirjutawad alla komisjoni esimees (äraolekul asetäitja) ja sekretär.

21. novembril.

Peaminister: K. Päts.
Asjade walitseja k. t.: Th. Käärrik.

Ajutine määrus

Cesti rahwawäe ohwitseride ning ametnikkude trahwimise kohta aukohtu asjus.

§ 1. Ohwitserid ja rahwawäe ametnikka wõib diviisiülema distsiplini wastu eksimiste eest, mis waremalt aukohtute otsustada olid, sõjamäeosadest wälja heita.

§ 2. Diviisiülema otsuse neis asjus kinnitab sõjaminister.

§ 3. Kordadel, mis wiivitust ei kannata, wõib polguülem neis asjus süüdlasi oma wõlga kohuste täitmisest tagandada, tarbekorral ka aresti alla panna.

§ 4. Iga süüdlase aresterimise kui ka ametist tagandamise üle peab polguülem wiibimata diviisiülemale teatama. Kuni tehtud korraldus sõjaministri poolt ära ei ole muudetud, on ta maksew.

§ 5. Ohwitseride ja ametnikkude astmealandamise lihtsoldati seisukohale otsustab Ajutine Walitsus sõjaministri ettepanekul.

29. novembril 1918.

Peaminister: K. Päts.
Asjade walitseja k. t.: Th. Käärrik.

Cesti Ajutise Walitsuse ajutised määrused koolide kohta.

Kuna koolitegemuse keskel koolide uutele õiglastele alustele seadmine ettearwamata raskustega ühenduses seisab ning õpetöö kat-

kestamine lühikesekski ajaks Ajutise Valitsuse armates soovitatav ei ole, siis tuleb uute sellekohaste määruste ning korraldusteni koolitööd endist viisi jätkata, üksnes järgmisi häädapäralisi muudatusi ja eeltöid ette võttes:

§ 1. Õpilaste emakeel tunnistatakse õpekeeleks kõikides Eesti Vabariigi piirides asuvas koolides ning võetakse wiibimata tarvitusele.

§ 2. Kõik senised avalikud koolid korraldatakse rahvuslise proportsionalsuse nõudel uuesti ümber, kusjuures rahvuslastele wähemustele seal, kus tarwilik arv õpilasi olemas, oma koolid wõi kõrwa-klassid iuuakse.

§ 3. Kõigi seniste avalikkude koolide ümbermuutmine emakeele õpetusandmise põhjusemõtte järele sünnib maakonna wõi linna koolivalitsuse ligematel korraldustel wõimalikult kohe, igatahes aga mitte hiljem, kui 1. jaanuariks 1919. a.

§ 4. Wõõraste keelte wabatahtlik õpetamine on algkooli neljandast õpeaastast peale lubatud. Kolmandal õpeaastal wõib tänawu juba alustatud wõõrkeele õppimist jätkata. Wabaks saamad Saksa keele tunnid tarwitatakse ära maakonna wõi linna koolivalitsuse äranägemisel teiste õpeainete kõwendamiseks, esimeses rinnas emakeelt filmas pidades.

§ 5. Eesti keel tuleb sundusliku õpeainena kõikides mitte-eestikeelsetes koolides 1. jaanuarist 1919. a. peale sisse seada. Tundide arwu määrab kindlaks haridusminister.

§ 6. Keskkoolides tuleb Saksa keele tundide arwu kooliõpetajate nõukogu otsuse järele kohe vähendada. Wabanenud tunnid tarwitatakse eeskätt põhjalikumaks Eesti keele õpetamiseks.

§ 7. Uuõpetus koolides tunnistatakse wabatahtlikuks õpeaineks.
2. detsembril 1918.

Peaministri k. t.: A. Rei.

Asjade walitseja k. t.: Th. Käärrik.

Määrused *)

mõisamaade kontrolli alla wõtmise ja maadade esialgse korraldamise kohta.

Maaküsimuse lõpulikku otsustamist Asutawa Kogu hooleks jättes, paneb Maanõukogu rahwa waranduse alalhoidmise ja nälja hädaohu eest kaitsmise otsarbel järgmised määrused maksma:

§ 1. Kõik mõisate maad ühes metsadega lähewad wiibimata wallanõukogude kontrolli alla, kelle korraldusel mõisates täielik inventur mõisa liikuma waranduse ning mõisa maade peal olevate majanduslikkude ettevõtetete üle kokku seatakse ja korraliku maja pidamise järele walwatakse.

Tähendus 1. Linna mõisate kontrolli teostawad linnawolikogud.

Tähendus 2. Mõisamaade all tuleb mõista siin ja alamal kõiki mõisate päralt olevaid maid, mida wõiks kas otsekohefelt oma enda majandamise läbi wõi wäljarentimise teel kasutada, ilma wahet tegemata, kas need maad n. n. mõisa, talu, wõi orjusemaa wõi kuundeniku ehk kwotemaa hulka kuuluvad.

§ 2. Kõik kroonu ja kroonupõllupanga mõisad ja metsad kõigi nende päraltolemistega tunnistatakse Eesti Vabariigi omanduseks. Põllutööministerium wõtab walitsemise nende mõisate ja metsade üle enda kätte.

§ 3. Põllutööministerium hakkab wiibimata kantnikkude ja popside maatarwituse laiendamiseks ning maatameeste maaga warustamiseks tegelikka eeltöid tegema.

§ 4. Kõik muutused põlluharimises wäljarenditud maatükkide kohta käiwates rendilepingutes, mis Saksa okupatsiooni ajal tehtud, niisama ka rendilepingute ülesütlemised sel ajal, tunnistatakse tühjaks. Nende asemele jääwad maksma enne 24. weebruari 1918. jõus olnud lepingud.

§ 5. Kui mõisate ehk talude küljest wäljarenditud maatükkide kohta käiwad rendilepingud rentnikkudele mingisuguseid teo- wõi naturalrendi kohustusi peale panewad, siis tulewad need wiimased rahalisteks kohustusteks ümber arwata sõjaeelsete hindade ja tööpalkade põhjal.

Tähendus. See määrus käib, kui üks pool seda nõuab, ka teenistuslepingute kohta, mis oma sifu poolest renilepingud on.

§ 6. Ajutisele Walitsusele antakse õigus maade peale progressiwliselt maksu määrata.

§ 7. Mõisa metsade walitsemise ja tarwitamise kohta annab põllutööministerium iseäralised määrused.

§ 8. Käesolwate määruste elussewiimist korraldawate walla, maakonna, linna ja üleriikliste asutuste kokkuseade ja wõimupiirid määrab Ajutine Walitsus iseäralise käsukirjaga ära; samuti annab ta tarwilised juhatuskirjad nende maksmapanemiseks.

Antud Maanõukogu poolt 27. now. 1918. a.

Maanõukogu esimees: A. Birk.

Sekretäri esimene abi: B. Negro.

*) Käesolew seaduse tekst on lõplikult redigeritud ja vastu wõetud, kuna „Riigi Teatajas“ Nr. 3. ilmunud tekst seda mitte ei ole.

Toitlusasutuste esitajate nõu- pidamine

peeti 28. nov. Tallinnas toitlusministeri-
mis ära, kus järgmist selgus.

Toitlusministri J. Raamoti aruande järele oli linnade toitlusasi toitlusasutuste ülewõt-
misel õige wilets. Kuid asi paraneb. Leima-
wiljaga hangeldamise kaotamiseks tahab mi-
nister kõik abinõud tarwitusele wõtta, et lin-
nades leima normi tõsta ja selle naela hinda
mitte üle 40. kop. lasta tõusta, siis kaob leima-
wiljaga hangeldamise põhjus ja tarwe iseene-
sest. Leima abiks tahab toitlusministerium
linnades odratangu hakata andma. Kartuli
tagawarad on maal õige suured, ning nende
hinnad langewad juurdeweoga kindlasti. Al-
liigsed kartulid tahab ministerium tärklis-
wabrikutes ümber töötada ja Soomes silkude
ja muu kauba vastu wahetada. Piimasa-
duste poolest on seisukord sellepärast praegu
wilets, et lehmade piimaand nüüd wäike on
talwise kinnioleku pärast, kuna Saksa wõimud
piima produkte pealegi suurel määral wälja
wedasid. Nüüd on piirid wäljameoks kinni,
juustu valmistamine on keelatud, mida iseä-
ranis kerge on wälja wedada ja turule pääse-
miseni palju aega tarwitab, ning nii peab
lootma, et uuel aastal piima parajate hinda-
dega küllalt turul peab olema. Kalade poolest
on asi wilets, nende wäljaspoolt toomiseks teeb
ministerium samme.

Aruanded üksikute maakondade wilja taga-
warade üle ei anna täielikku pilti, kuna toit-
lusasutuste korraldamine weel alles käsil ja
kindlad arwud puuduvad.

Läänemaal on wiljasaak sel aastal kehwa-
wõitu. Saksa wõimud wõtsid mõisatest pealegi
kaunis palju rukkid. Küll on aga suwewili
alles.

Harjumaa suurearmuline maatameeste kogu
tarwitab suure osa olewast wiljatagawarast,
kuid kartulid lubab maakond suuremal määral
Tallinnale anda.

Järvamaal jätkub leiba enesele ja saab ka ära
anda, niisama ka kartulid.

Wirumaa rannaäärne osa on wilja poolest
Saksa wõimude poolt kaunis ära tühjendatud,
lõunapoolne osa aga toidaks ära Jõhwi alewi,
Wask-Narwa, wabrikud ja Peipsi äärsed Wene
külad. Peale selle wõiks Wirumaa wilja ka
weel Narwale ja Tallinnale anda. Kartuli
poolest on maakond kõige rikkam ja wõiks neid
wälja wedada vähemalt miljon puuda.

Asna häid lootusi annawad leimawilja rik-
kuse poolest Wiljandi ja Tartu maakonnad. Nad
loodawad ära anda wõivat kumbki mõni
sadatuhat puuda wilja. Niisama ka kartulid.
Pärnu- ja Wõrumaa kohta puuduvad teated.

Linnaelanikkudele tahetakse ministeriumi
poolt vähemalt pool naela leiba päewas anda,
raske töö tegijatele üks nael, sõjawäelastele
nael, ehk isegi nael ja weerand. Keskest läbi
kolmweerand naela leiba päewas inimese peale
arwates, tuleks kuni uue lõikuseni Tallinnale
ja Narwale umbes 750.000 puuda leiba tar-
wis, misjulgust tagawara maal nähtawasti küll
ei leidu, — osa tuleb tingimata wäljast sisse
wedada.

Saksa wõimude poolt nõutud wiljataga-
wara ei pidanud maakondade esitajad mitte
võimalikuks kokku saada. Nende arwude järele
oleks Põhja-Eestimaa maakondadel weel anda
— Läänemaal: otri umbes 30.000 puuda; kaeru
35.000 puuda, kokku umbes 65.000 puuda;
Harjumaa: rukkid 30.000 puuda, nisu 4500
puuda, otri 53.000 puuda, kaeru 93.000 puuda,
kokku umbes 190.000 puuda; Järvamaa: ruk-
kid 100.000 puuda, otri 80.000 puuda, nisu
10.000 puuda, kaeru 151.000 puuda, kokku
341.000 puuda; Wirumaa: rukkid 200.000
puuda, nisu 4000 puuda, otri 84.000 puuda,
kaeru 181.000 puuda, kokku 476.000 puuda.

Pikemate läbirääkimiste järele otsustatakse
kahekorset wilja sunnivõtmist toime panna.
Esimene kord wõetakse külwipinna iga tiinu
pealt kolm puuda wilja. See wõtmine peab
15. detsembriks lõpetatud olema. Teisel kor-
ral wõetawa wilja hulga määramiseks ja üksi-
kute maakondade peale ärajaotamiseks tuleb
uus nõupidamine detsembrikuul kokku, kuna
waheajal maakonnad kindlaid teateid koguvad
külwipinna, elanikkude arwu ja maa wäärtuse
(saagi) kohta. Teine sunnivõtmine peab iga-
tahes 15. jaanuariks lõpetatud olema.

Läänemaa kohta wõetakse vastu eraotsus:

Läänemaa toidab Haapsalu linna ja oma maa-
tainimesed ja annab peale selle 30.000 puuda
wilja 15. detsembriks.

Iga maakond peab peale äraantawa wilja
iseseiswalt oma maatainimesed ja linnad toit-
ma, wälja arwatud Tallinn, Tartu ja Narwa.

Wiljatagawarade häwitamise vastu wiina-
põletamise ja sala-wäljamedamise teel soowi-
tawad maakondade ja linnade esitajad kõige
rangemaid abinõusid tarwitusele wõtta. Wiina-
põletajatele tuleks trahwiks peale rahatrahwi
pikemaajaline wangistus ja seltskondlised tööd
määrata. Soome lahe äärsed mootorpaadid tu-
lewad arwele wõtta ning nendel ära keelata
ilma lubata liikuda, wastasel korral neid kon-
fiskerida.

Ra on Raitse-Liit juba mõned kiirsõidu
mootorpaadid salakauba wedajate püüdmiseks
ametisse pannud. Kawatsetakse rannawahtide
lendsalgaline brigad asutada. Mõisa- ja talu-
töölilistele otsustatakse nende palka lepingute
järele wiljana wälja maksta.

Toitlusasutuste sissetulekud äratafid pikemaid läbirääkimisi. Üleüldiselt oldi arwamisel, et toitlusasutused noore riigi kassa kehuse pärast ise eneste wäljaminekuid peawad katma. Otsustatakse, et toitlusasutused tarwitaja kätte antawa wilja hinnale kuni 5% kulude katmiseks wõiwad juurde lisada. Leimawilja hind tõuseks tarwitajal nii kuni 10 marka 75 penni puud. Wäljast sisseweetud kaupade pealt wõiwad toitlusasutused kuni 10% kulude katmiseks wõtta.

Peale selle otsustas koosolek wilja matiwõtmise weskitel ära keelata, kuna jahwatamise-rahha taksi määramine wallawalitsuste hooleks jäeti. Saksa walitsuse poolt wäljaantud leimawilja müügilubad otsustati tühjaks tunnistada ning Saksa wõimude poolt trahwideks arawõetud wili ja loomad tagasi anda, kui nad weel alles on.

Nimetused.

Saksa rahwusminister. Saksa rahwuslised organisatsioonid panid Ajutise Walitsuse Saksa rahwusministri kandidadiks adm. Herman Koch'i ette. Ajutine Walitsus otsustas H. Kochi selleks tunnistada.

Tartu ülikooli ajutiseks hoolekandjaks on Ajutise Walitsuse poolt P. Põld nimetatud 2. detf. arwates.

Narwa wäerinna ülemjuhatajaks on Ajutise Walitsuse poolt end. I Eesti polgu ülem Eõnisson nimetatud, 2. detf. arwates.

W. Puhk wabastatakse, 2. detf. arwates, riigiwaranduste ülewõtmise komisjoni liikme kohustest ja nimetatakse tööstus-kaubandusministeriumi kaubandusosakonna juhatajaks ministriabi õigustega.

Aleksander Bürger nimetatakse, 2. detf. arwates, riigiwaranduste ülewõtmise komisjoni liikmeks.

Haridusministeriumi wolinikuna Saaremaale sõidab Viktor Reggo kohalikku kooliwalitsust korraldama ja koolide uuesti awamiseks tarwilikka eeltõid tegema.

Michel Fluss nimetatakse haridusministeriumi majandustoimkonna juhatajaks 1. detf. 1918. arwates.

Endise Wene XV jalawäekorpuse sõjarentei raamatupidaja Madis Ester nimetatakse Wiljandi maksuwalitsuse ajutiseks ülemaks, 3. detf. 1918. a. arwates.

Harju maakonna kooliwalitsuse juhataja Ernst Martinson on haridusministeriumi rahwakooli toimekonna juhatajaks nimetatud, 26. nov. s. a. arwates.

Ajutise Walitsuse otsuse põhjal 3. detsembrist 1918, nimetatakse endine Paide ülem talurahwakohtu eesistuja Kristoph Saho Rakwere-Paide rahukogu piirkonda ajutiseks rahukohunikuks, 4. detsembrist 1918 arwates.

Ajutise Walitsuse otsuse põhjal 3. detsembrist 1918, nimetatakse õigusteadlane Udalbert Luiga Haapsalu linna ja maakonna kohtu-uurija kohuste täitjaks, 4. detsembrist 1918 arwates.

Ajutise Walitsuse otsuse põhjal 3. detsembrist 1918, nimetatakse õigusteadlane Theodor Willa Rakwere linna ja maakonna kohtu-uurija kohuste täitjaks, 4. detsembrist 1918 arwates.

Ajutise Walitsuse otsuse põhjal 3. detsembrist 1918. a., nimetatakse õigusteadlane Jaan Putnik Wõru linna ja maakonna kohtu-uurija kohuste täitjaks, 4. detsembrist 1918 arwates.

Ajutise Walitsuse otsuse põhjal 3. detsembrist 1918, nimetatakse wannutatud advokadi abi Hugo Tomberg Wiljandi linna ja maakonna kohtu-uurija kohuste täitjaks, 4. detsembrist 1918 arwates.

Ajutise Walitsuse otsuse põhjal 3. detsembrist 1918. a. nimetatakse Wiljandi notarius Gustaw Seen Pärnu-Wiljandi rahukogu esimeheks, 3. detsembrist 1918. a. arwates.

Ajutise Walitsuse otsuse põhjal 3. detsembrist 1918. a. nimetatakse Edgar Lehnbaum Tartu linna ja maakonna kohtu-uurija kohuste täitjaks, 4. detsembrist 1918. a. arwates.

Ajutise Walitsuse otsuse põhjal 3. detsembrist 1918. a. nimetatakse õigusteadlane Hendrik Jõhwikas Pärnu linna ja maakonna kohtu-uurija kohuste täitjaks, 4. detsembrist 1918. a. arwates.

Ametist tagandatud. Harju maakonna miilitsaülem K. Berendsen on siseministeriumi poolt oma ametist tagandatud.

Teadaanded ja korraldused.

Eesti Wabariigi Kodanikkudele Usutawa Kogu walimiste asjus.

Ajutise Maanõukogu (Maapäewa) otsuse järelle 25. novembrist s. a. määrati:

Usutawa Kogu walimised 1., 2. ja 3. weebruari ja Usutawa Kogu kokkukutsumine 20. weebr. 1919. aasta peale kindlaks.

Walimisi toimetavad Eesti Ajutise Maanõukogu poolt wäljaantud walimiseaduse § 9. põhjal: Usutawa Rogu walimiste peakomitee, linnade, maakondade ja jaoskondade walimiste komisjonid.

Walimiste toimetamise üldine juhtimine pandakse walimiseaduse § 11. põhjal Usutawa Rogu walimiste peakomitee peale, milles Ajutise Maanõukogu esimehe Aadu Birki eestistumisel wal. sead. § 10. põhjal järgmised liikmed on:

1) Eesti Ajutise Maanõukogu esitajad: maanõunik Jaan Kärner, Julius Reintam ja Aleksander Weiler.

2) Tallinna linnawolikogu esitajad: linnawolinikud Willem Masik ja Georg Waht ja

3) Harju maakonna nõukogu esitaja (praegu walimata). Peakomitee sekretäriks nimetati Johannes Teiman.

Peakomitee kantselei asub 12. detsembrist s. a. peale Tallinnas, Toompea lossis ja on awatud wastuwõtmiseks igapäew kella 10—2. Esimehe wastuwõtmise tunnid on igapäew kella 12—1.

Runi 12. detsembrini töötab peakomitee Suurel turul nr. 13, end. merewäe ohwitseride klubis.

Walimiste toimetamise juhtimiseks maakondades asutatakse iga maakonna linnas sellekohane Usutawa Rogu walimiste maakonnakomisjon, mis koos seisab (w. f. § 12) esimehest — kohaliku maakonna nõukogu esimees, kahest maakonnannõukogu ja kahest linnawolikogu esitajast.

Tallinna, Tartu, Narwa ja Walga linnas asutatakse iseäralised Usutawa Rogu linna walimise-komisjonid (w. f. § 13). Tähendatud komisjonid seisawad koos: juhatajast — kohaliku linnawolikogu esimees — ja neljast sellesama linnawolikogu poolt walitud liikmest.

Usutawa Rogu walimiste maakonna-komisjonidesse, mis nimetatud linnades asuwad, astuwad (w. f. § 13) linnawolikogu poolt walitawate liikmete asemele maakonnannõukogu poolt walitud liikmed.

Walimise sedelite äraandmiseks ja esialgseks lugemiseks jaotatakse Eesti wabariik walimise-jaoskondadeks, kusjuures jaoskonna walimise-komisjonid asutatakse, mis seisawad koos linnawolikogude, alewi- või walla-nõukogude poolt walitud neljast liikmest, kelle hulka kuulub eesistuja ja sekretär.

Pärast 5. jaanuari 1919. a. võib iga walijate rühm, kelle kandidatide nimekiri wälja kuulutatud, (w. f. §§ 10, 12, 13 ja 15) Usutawa Rogu walimiste peakomiteesse ja iga-

ühesse walimise komisjoni ühe oma esitaja saata, kellel kõik liikme õigused.

Linnad ja wallad jaotatakse võimalikult niisamasugusteks jaoskondadeks, nagu nad wiimastel (Eesti Usutawa Rogu) walimistel jaotatud olid.

Wiimastel walimistel tähele pandud walimise jaoskondade jaotamise olulistest puudustest tuleb walimise õiguslistel kodanikkudel ajawiitmata, mitte hiljem kui 15. detsembriks, kohaliste Usutawa Rogu walimiste maakondade ja linnade komisjonidele teated ära anda.

Walijate nimekirjade kokkuseadmine pandakse linna- ja alewiametite ja wallawalitsuste peale, kes ajawiitmata ja mitte hiljem kui 17. detsembril nende kokkuseadmisele peawad asuma, sealjuures endistest walimistest omandatud kogemusi tähele pannes.

Jaoskonna walijate nimekirja kantakse isikud, kellel walimise õigus on ja kes walijate nimekirja kokkuseadmise päewa algul (17. detsember) jaoskonnas elawad, kuigi nemad sellest jaoskonnast ajutiselt ära läinud.

Isikud, kes walimise jaoskonda ilmuvad pärast walijate nimekirja kokkuseadmise päewa algust, pärast 17. detsembril, võiwad walijate nimekirja ainult nende sellekohase teadustuse järel üles wõetud saada, mis linna- või alewiametisse või wallawalitsusesse kogu nimekirjade kokkuseadmise aja jooksul ja järgneva 7 päewa wältusel, pärast walijate nimekirjade üleüldiseks teadustuseks wäljakuulutamise päewa, antakse. Ühes tähendatud teatega annawad nad ka teate enda mahakustutamiseks endise elamise kohta nimekirjadest, mis sugune teade ameti poolt määratud kohta saadetakse.

Walijate nimekirjad pandakse mitte hiljem kui 1. jaan. 1919. waatamiseks ja paranduste tegemiseks wälja. Raebtused mitte õigete ja puudulikkude nimekirjade kohta antakse sisse linna- või alewiametisse või wallawalitsusesse mitte hiljem kui 8. jaan. 1919. a.

Usutawa Rogu walimistest osa wõtmise õigus on mõlemast soost Eesti Wabariigi kodanikkudel, kes walimise päewaks 20 a. wanaks saanud. Sõjawäes teenijatel on õigus walimistest osa wõtta.

Märkus: Eesti Wabariigi kodanikkudeks loetakse Ajutise Maanõukogu (Maapäewa) poolt 26. novembril s. a. wastuwõetud määruse järele kõik isikud, rahwuse ja usu peale waatamata, kes järgmisele kolmele nõudmi-

sele vastavad: 1) kes Eesti demokraatlike wabariigi piirides elavad, 2) kuni 1918. a. weebruarikuu 24. päewani endise Wene riigi alamluses olid ning 3) Eesti demokraatlike wabariigi osadest pärit wõi kohalikkude elanikkude nimekirjas (акты состоянія) seisid, mis endise Wene riigi asutuste poolt siin maa ehk selle maa jaoks peeti (Wene Seaduste Rogu, IX. köide, seisuslised seadused (св. зак. сост.) 1889. a. wäljaanne § 858.

Ujutine äraolek Eesti demokraatlik wabariigi piiridest, mille kestwuse Ujutine Walitsus kindlaks määrab, selle määruse wäljakuulutamise ajast arvates, ei wõta mitte õigusi riigikodakondsuse peale.

Niisama saavad walimiseõiguse ka need isikud, kes 8. jaanuariks 1919. a. seaduslikus korras riigi kodanikkudeks vastu wõetud ja walijate nimekirjadesse üles wõetud.

Walimistest ei wõta osa need, kes seaduslikus korras nõdra wõi hullumeelseks on tunnistatud, ja ka kurtummad, kes eestkostmise all.

Walimise õigusest jääwad ilma walimiseaduse § 5. põhjal, 1) kes seaduslikku jõusse astunud kohtuotsuse järele on mõistetud, kui nad warem seisuseõigusi ei ole tagasi saanud: a) sunnitööle — kümne aasta jooksul peale karistusaja lõppu; b) asumisele, wangiroodu, parandusmajasse, wangimajasse wõi kindlusesse seisuseõiguste kaotamise ehk kitsendamisega — wiie aasta jooksul peale karistusaja lõppu.

2) kes süüdlaseks mõistetud warguses, wäljaarwatud juhtumised, mis end. Wene riigi rahukohtu nuhtlusseaduse 171. paragr. 2. punktis (Wene Sead. Rogu XI. j., 1914. a. wäljaanne) ette nähtud, petmises, kättesaldatud waranduse omandamises wõi raiskamises, wälja arwatud raiskamised, mis sama nuhtlusseaduse 177. paragr. 2. jaos ja üleüldise kaelakohtuseaduse (Wene Seaduste Rogu XV) 1681. paragr. teises jaos ette nähtud, warastatud asjade warjamises, teadupärast warastatud asjade ostmises wõi pandiks wõtmises, alalise ametina, wõltsimises, liiakasu wõtmises alkäemaksu wõtmises, ja andmises, kupeldamises ja kõlwatule elule awatlemises (Wene Sead. Rogu, XV. j. kaelakohtusead. 1909. a. wäljaanne §§ 524—526, 526¹, 527 ja 529, niisama te-gudes, mille sihiks seadusandliste ja omawalitsuse asutuste walimise wabaduse ja õiguse rikkumine, — kolme aasta jooksul peale karistusaja lõppu;

3) maksjõuetud wõlgnikud, kes seaduslikku jõusse astunud kohtuotsuse järele kuritahtlikteks pankrotitegijateks on tunnistatud, — kolme aasta jooksul peale selleks tunnistamist.

Õigus walimistest osa wõtta (w. f. § 6.) on igas walimisejaoskonnas ainult neil isikutel, kes jaoskonnas walijate nimekirja on üles wõetud.

Õigus walitud saada (w. f. § 7.) on igal isikul, kes walimiseõiguse nõuetele wastab, selle peale vaatamata, kas ta kusagil walijate nimekirjas seisab wõi mitte.

Walimistest ei lubata osa wõtta (w. f. § 8.) neid walijate nimekirja üleswõetud isikuid, kes walimiste ajaks walimise õiguse kaotawad (§§ 4—6) niisama ka neid, kes nimetatud ajal kinni istuwad, kas seaduslikku jõusse astunud kohtuotsuse põhjal wõi kohtuwõimu poolt mõnesuguses kuritöös wastutusele wõtmise pärast, kui neid kõrwalekaldumise ärahoidmise otstarbel wahi all hoitakse.

Kodanikud toetage Usutama Rogu walimiste komisjonisid nende tegemuses walimiste ettevalmistamisel.

Teetage ajawiitmata linnade ja waldade walimisejaoskondadesse jagamise puudustest.

Täitke oma kodanikukohust Eesti Wabariigi ülesehitamise nimel.

Tallinnas, 3. detsembril 1918.

Usutama Rogu walimiste peakomitee esimees:

A. Birk.

Sekretär: Joh. Teimann.

Ujutise Walitsuse määrus.

1. Eraisikutel on kuni edaspidiseni wäljaõit raudteejaamadest liinil Kadrina-Narwa wahel ilma sellekohase lubata keelatud.

2. Lubad annab wälja linna- ja alevielanikkudele miilitsaülem, maakonna elanikkudele wallawalitsus.

3. Lubad antakse ainult hädalise tarwiduse korral.

4. Sõidupiletid wõib müüa ainult isikutele, kellel sõiduluba ette näidata.

5. See määrus astub jõusse wäljakuulutamise päewast peale. Siseminister Peet.

Teadaanne.

Saksa okupatsiooni-wõimude poolt on maal trahwi näol suurel arwul loomi ja wilja wõetud, samuti on ka Saksa wõimude poolt wõetud põllusaaduste ja loomade eest paljudele raha maksmata jäänud, mille üle kahjukannatajad nüüd iga päew toitlusministeriumile käiwad kaebamas.

Toitlusministerium paneb kõigile ette, kes Saksa wõimude poolt ülekohtuselt on kannatada saanud ja kellele wõetud wilja, heinte ja loomade eest raha maksmata on jäänud, oma

kaebustega kohaliste wallawalitsuste poole pöörata, kes omalt poolt kohustatud on kohe asja täpisealt selgitama ja võimalust mööda ära diendamata, sellest ühes oma seletustega maakonnawalitsusele teatades. Maakonnawalitsus seab diendamata jäänud kaebustest ja kahjudest ülewaated kokku, mille põhjal toitlusminister tarwilikka samme tahab astuda, et kahjusaanute õiglasi nõudmisi rahuldada.

Toitlusminister: J. Raamot.

Toitlusministeriumi asjade walitseja:

A. Dinas.

Alguskirjaga õige sekretäri eest asjaajaja:

A. Umwelt.

Teadaanne.

Kohtuministerium teatab seeläbi Tallinna-Haapsalu kreposti jaoskonna ülemale tema kirja peale 26. novembrist 1918. a. nr. 1008 all, et suwituskohdades, nagu Nõmmel, Harkus, Keilas, Kloogal jne. olewad maatükid, Ajutise Walitsuse määruse järela (Wene Ajut. Walits. Teataja nr. 104 — 14. juulist 1917. a.) üksnes siis wõõrandamise ja pantimise keelu alt, ilma põllutööministri lubata, wabad on, kui neid põllumajanduslisteks otstarweteks ei tarwitata ja kui nad metsa all ei seisfa.

Kohtuminister: J. Jaakson.

Kohtuministeriumi asjade walitseja eest:

K. Eliafer.

Wangide wabastamisest.

Wiimasel käigul Riias nõudsid Ajutise Walitsuse wolimehed Birk ja Konik Saksa walitsuse komissarilt Winnigilt weel kord, et Saksa wõimude käes olewad Eesti wangid wabastataks. Selle nõudmise peale pani komissar Winnig muu seas ette, et saadetagu talle kõik protokollid kinnihoitawate kohta. Neid protokolle järele waadates hakkas siis tema, Winnig, wangisid wabastama.

Nendest läbirääkimistest andis Dr. Konik Ajutise Walitsuse koosolekul aru, seletades, et ei wõi ootama jääda, kuni Winnig, kel wäga palju tegemist, aega saab protokolle uurida, waid tuleb wangide otsekohest wabakslaskmist nõuda.

Ajutine Walitsus otsustas komissar Winnigile wangide kinnihoidmise wastu protesti-telegrammi saata ja kõigi Eesti soost wangide wabastamist kõige käre-damalt nõuda.

Ohwitser soldatiks alandatud.

26. novembril s. a. käskis diwiisiülem 5-da Eesti rahwawäe polgu ohwitseri kapten Kochi Narwast Wask-Narwa ja Tisakusse wäerinda üle waatama minna ja sellest aru anda, mis käsku ta aga ei täitnud; ta ilmus 2. detf. diwiisiülem juurde Rakweresse üteldes, et oma ülesannet pole saanud sellepärast täita, et kuulujuttude järele olewat ülewal pool Narwa linna Narwa jõgi enamlaste käes, ja sõitnud otsekohe Tallinna, et ennast haige tundes, mõni päew woodis olla.

Ülemuse käsu täitmata jätmise pärast pani sõjaminister Ajutise Walitsuse ette 5. Eesti rahwa polgu ohwitseri kapten Kochi reameheks nimetada, mis sugune otsus Ajutise Walitsuse poolt 5. s. k. p. kinnitust leidis.

Wõlgujänuud maksude sissenõudmine.

Ajutine Walitsus otsustas 28. nov. kõiki wõlgujänuud maksusid maakonnawalitsuste poolt määratud maksuasutuste kaudu 15. detsembriks sisse nõuda. Selleks tähtajaks maks-matajätud maksude pealt nõutakse 50% trahwi. Kui maksulehtede kadumise põhjusel maksud wäiksemas summas on sisse nõutud, wõetakse ka puuduma osa pealt 50% trahwi.

Seletus.

Ajakirjanduse büroo on wolitatud teatama:

Määrused sundusliku sifemise laenu kohta, mis üksikutes ajalehtedes juba awaldatud, ei ole mitte lõpulikult wastuwoetud seadus, waid ainult esialgne seaduseprojekt, mis siis kawatsetud, kui riigil kõige kitsam rahaline seisukord oli. Nüüd näitawad aga juba laenu eel-tellimise esimesed päewad Tallinna pankades, et kodanikud ilma sunduseta oma isamaalast kohust riigi wastu täidawad. Sellepärast pöörab küll walitsus lähemal päewil ametliku ettepanekuga kõigi jõukamate kodanikkude poole, nii maal kui linnas, et nad oma raha riigi kaitseks ja korraldamiseks tarwitada annaksid, kuid jätab äärmise abinõu — sundusliku laenu — esiotsa tarwitamata.

„Kommunist“ finni pandud.

Ajutise Walitsuse otsuse põhjal on ajaleht „Kommunist“ kuni eadspidiseni kinni pandud.